

Пріоритети розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні

У монографії досліджено теоретико-методичні засади функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні. Розкрито сутність й представлено елементи механізму функціонування ринку корпоративних цінних паперів.

Значну увагу приділено аналізу поточного стану ринку корпоративних цінних паперів України з метою визначення пріоритетів його подальшого розвитку.

Запропоновано стратегічні напрями поетапного підвищення конкурентоспроможності національного ринку корпоративних цінних паперів, які враховують сучасні тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків.

Монографія призначена для науковців, викладачів закладів вищої освіти, керівників і спеціалістів органів державної влади, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.	
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	8
1.1. Економічна сутність ринку корпоративних цінних паперів	8
1.2. Розвиток ринку корпоративних цінних паперів: світовий досвід	27
1.3. Генеза ринку корпоративних цінних паперів в Україні	36
1.4. Концептуальні підходи до вдосконалення механізму функціонування ринку корпоративних цінних паперів	46
РОЗДІЛ 2.	
ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	58
2.1. Інфраструктурне забезпечення функціонування ринку корпоративних цінних паперів	58
2.2. Інформаційне та методологічне забезпечення функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів	79
2.3. Моделювання структурних та часових властивостей на ринку корпоративних цінних паперів	99
РОЗДІЛ 3.	
ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	110
3.1. Характеристика поточного стану ринку корпоративних цінних паперів в Україні	110
3.2. Реалізація моделі функціонування ринку корпоративних цінних паперів в умовах динамічного зовнішнього середовища	121
3.3. Пріоритетні напрями розвитку національного ринку корпоративних цінних паперів	131
ВИСНОВКИ	144
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	147
ДОДАТКИ	168

Вступ

Ринок корпоративних цінних паперів виступає важливим інструментом стабілізації соціально-економічного розвитку країни. Він грає ключову роль у національній фінансовій системі, адже дозволяє забезпечити фінансування потреб економічних агентів (держави, корпорацій та домогосподарств). Ринок корпоративних цінних паперів сприяє акумуляції капіталу й трансформації його в інвестиційні ресурси для фінансування виробничої та соціальної сфер, структурній перебудові економіки країни, позитивній динаміці соціальної структури суспільства та підвищенню добробуту населення.

У свою чергу, розвиток світового господарства, якому притаманні інтеграційні риси, базується на багаторівневій інфраструктурі, яка має стабільну тенденцію до розширення та модернізації. Зростання вимог до безпеки проведення операцій на ринку цінних паперів з фінансовими активами пов'язане, насамперед, із нарощенням обсягів інвестування, розширенням спектру послуг фінансових посередників, підвищенням вимог до якості розрахунків і захисту прав власності у процесі обігу та зберігання цінних паперів. Все це формує запит на пошук дієвих інструментів забезпечення функціонування та регулювання ринку корпоративних цінних паперів, що дозволяє забезпечити його ефективний розвиток з огляду на світові тенденції й вітчизняну специфіку функціонування фінансової системи. Тому актуалізується необхідність формування сучасного теоретичного базису функціонування ринку корпоративних цінних паперів та пошук якісно нових форм та методів його регулювання й розвитку.

Значний внесок у дослідження теорії і практики функціонування ринку корпоративних цінних паперів зроблено такими зарубіжними вченими, як З. Боді, Е. Бредлі, Л. Вільямс, Дж. Гелбрейт, Е. Доллан, Ч. Доу, Н. Менк'ю, А. Маршал, Р. Метрон, Я. Міркін, Р. Кіосакі, Р. Коуз, К. Редхед, Б. Рубцов, Дж. Сорос, Р. Тьюзл, У. Уайлдер, У. Шарп та ін.

Питанням становлення та розвитку ринку корпоративних цінних паперів присвячено наукові праці вітчизняних учених: Г. Азаренкової, М. Ананьєва, В. Базилевича, В. Виговської, А. Загороднього,

В. Корнеєва, І. Лютого, Т. Майорової, О. Мозгового, С. Мошенського, С. Науменкової, С. Онишко, В. Опаріна, В. Оскольського, А. Переседи, Л. Примостки, Є. Поліщук, І. Рекуненка, Л. Сідельникової, Д. Тарасюка, І. Школьник та ін.

Оцінюючи позитивно рівень розробки наукових результатів вказаних авторів, які є ґрунтовними й суттєвими для розвитку теоретичних уявлень щодо функціонування ринку корпоративних цінних паперів, слід зазначити, що низка питань не отримала достатньої уваги та потребує подальших досліджень. Зокрема, недостатньо вивченими та дискусійними залишаються підходи до вдосконалення механізму функціонування ринку корпоративних цінних паперів адекватного до сучасних викликів фінансової системи України та особливостей її функціонування. Важливим є дослідження специфічних рис та періодизації розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні. Також, існує об'єктивна необхідність розробки вітчизняної моделі регулювання ринку корпоративних цінних паперів в умовах динамічного зовнішнього середовища та визначення пріоритетних напрямів його розвитку.

Монографію присвячено поглибленню теоретико-методичних засад функціонування національного ринку корпоративних цінних паперів та розробці на цій основі науково-практичних рекомендацій щодо його розвитку.

У монографії використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, що дозволило реалізувати концептуальну єдність наукового дослідження. Серед них: діалектичні, структурні та системні методи, які застосовано при розкритті економічної сутності ринку корпоративних цінних паперів; порівняльний та факторний методи використано для узагальнення та систематизації підходів до підвищення конкурентоспроможності національного ринку корпоративних цінних паперів, які враховують сучасні тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків; методи синтезу та наукового узагальнення, які використано при розкритті інфраструктурного, інформаційного та методологічного забезпечення функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів; економіко-математичні методи використано при розробці дескриптивної моделі функціонування ринку корпоративних цінних паперів в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Монографія складається із трьох розділів, які розкривають теоретичні і практичні аспекти функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні.

У першому розділі розкрито економічну сутність ринку корпоративних цінних паперів та обґрунтовано його зміст, що забезпечує логіку та комплексність дослідження національного ринку корпоративних цінних паперів та сприяє формуванню основи для визначення подальших напрямів його розвитку. Розглянуто світовий досвід розвитку ринку корпоративних цінних паперів. Досліджено особливості становлення національного ринку корпоративних цінних паперів, які передбачають виділення основних етапів його розвитку для діагностики та нейтралізації негативних тенденцій, що уможливить підвищити рівень його інвестиційного потенціалу. Розроблено концептуальні підходи до вдосконалення механізму функціонування ринку корпоративних цінних паперів на засадах системності, що об'єднує принципи, завдання, методи та підсистеми забезпечення функціонування ринку й дозволяє комплексно впливати на загрози розвитку, запобігаючи та мінімізуючи їхні негативні наслідки в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Другий розділ присвячено дослідженню елементів механізму функціонування ринку корпоративних цінних паперів. Запропоновано науково-методичний підхід до обґрунтування ролі інфраструктурного забезпечення функціонування ринку корпоративних цінних паперів, яке представлено як складна підсистема ринку цінних паперів, сутність якої полягає в забезпеченні ефективної взаємодії діяльності емітентів та інвесторів через організацію фінансового посередництва, технічних механізмів, торговельного та інформаційного просторів для здійснення операцій з цінними паперами. Удосконалено положення щодо модернізації інформаційного та методологічного забезпечення функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів на основі задіяння комплексу взаємопов'язаних заходів, які формують сприятливі передумови для ефективної торгівлі фінансовими активами та дають можливість учасникам ринку отримувати своєчасно актуальну інформацію для прийняття інвестиційних рішень. Розроблено модель функціонування ринку корпоративних цінних паперів, в основу якої покладено аналіз його структурних та часових властивостей, що дозволяє оцінювати, прогнозувати й впливати на тенденції та ефективність його розвитку.

У третьому розділі монографії на підставі аналізу поточного стану ринку корпоративних цінних паперів в Україні обґрунтовано доцільність практичної реалізації моделі функціонування ринку корпоративних цінних паперів в умовах динамічного зовнішнього середовища. Визначено підходи щодо формування пріоритетів розвитку національного ринку корпоративних цінних паперів з урахуванням динамічного макроекономічного середовища. Це закладає основу для удосконалення механізму управління конкурентоспроможністю ринку, що дозволить забезпечити його інтеграцію до світового фінансового ринку.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань функціонування та регулювання ринку корпоративних цінних в Україні, статистичні дані Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Державної служби статистики України, аналітичні матеріали, монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних учених, інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні теоретичних і методичних узагальнень, висновків та рекомендацій монографії для удосконалення процесів функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів в Україні.

Монографія призначена для науковців, викладачів закладів вищої освіти, керівників і спеціалістів органів державної влади, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами функціонування та розвитку ринку корпоративних цінних паперів.

Розділ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

1.1. Економічна сутність ринку корпоративних цінних паперів

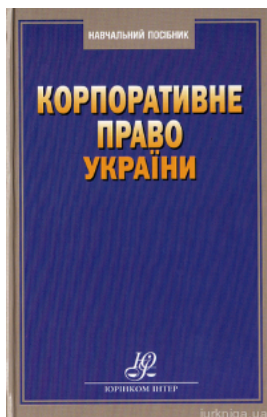
Ефективне функціонування та розвиток ринку корпоративних цінних паперів у економічній системі держави сприяє макроекономічному зростанню, залученню інвестицій у реальний сектор національної економіки, створенню та модернізації виробничих потужностей, підвищенню рівня та якості життя населення через використання альтернативних джерел фінансових ресурсів. Тому важливим є дослідження особливостей функціонування ринку корпоративних цінних паперів з урахуванням закономірностей його розвитку.

Ключова роль ринку корпоративних цінних паперів в ринковій економіці полягає в акумуляції заощаджень та тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання та домогосподарств, а також у використанні цих коштів для створення нового капіталу. Ринок корпоративних цінних паперів є складною економічною системою та відрізняється від інших видів ринку специфічним характером свого товару.

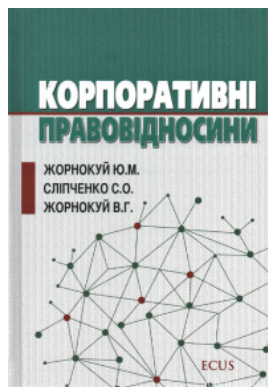
Одним із фундаментальних при дослідженні економічної сутності ринку корпоративних цінних паперів є поняття «ринок цінних паперів», що характеризується складною структурою та багатфункціональністю, тому перш ніж перейти до з'ясування поняття ринку корпоративних цінних паперів, проаналізуємо детальніше різні наукові підходи щодо визначення понять «цінні папери» та «ринок цінних паперів».

Так, у Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок» цінні папери визначено як «документ установленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право, визначає взаємовідносини емітента цінного папера (особи, яка видала цінний папір) і особи, що має права на цінний папір, та передбачає виконання

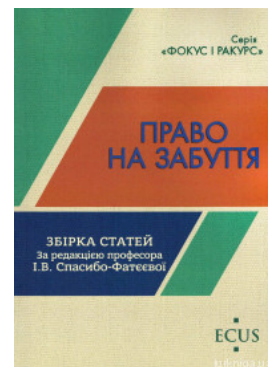
Книги, які можуть вас зацікавити

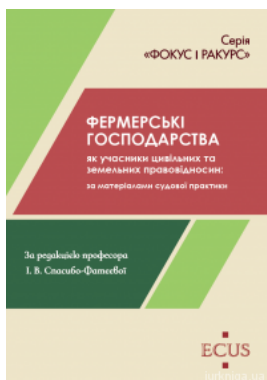
Корпоративне право
України

Корпоративні
правовідносини

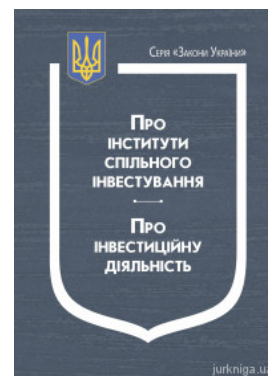
Право на забуття.
Збірка статей

Фермерські
господарства як
учасники цивільних та
земельних
правовідносин: за
матеріалами судової
практики

Право власності.
Способи захисту крізь
призму судової
практики

Закони України "Про
інститути спільного
інвестування", "Про
інвестиційну
діяльність"

Перейти до галузі права
Цивільне право та процес

Перейти на сайт →